ANALIZA FLUXURILOR DE NUMERAR ȘI A CONCORDANȚEI ACESTORA CU REZULTATELE FINANCIARE

ANALYSIS OF CASH FLOWS AND THEIR CONSISTENCY WITH FINANCIAL RESULTS

CZU: 005.915:658.153 **https://doi.org/10.59295/spd2024j.94**

Elena NIREAN,
ORCID: 0000-0002-2593-5836
e-mail: e.nirean@gmail.com
Universitatea de Stat din Moldova

Summary. *The research results refer to the assessment of the evolution of cash flows and their consistency with the financial results of the entity in order to evaluate efficiency and develop financial policies to optimize cash flows within the analyzed entity. A significant gap between the net cash flow and the obtained financial result was observed in the entity, primarily caused by changes in current assets that led to the withdrawal of cash. In the same direction, the repayment of loans, reduction of current liabilities, payment of dividends, and income tax expenses acted, under whose influence the total gap increased. The negative influence of these factors was partially mitigated as a result of receipts in the form of loans and profit. The positive action of these and other factors influenced the reduction of the gap between the financial result and the net cash flow. At the same time, this did not allow the company to fully compensate for the deviation of the net flow from the obtained financial result.*

Keywords: *assets, gap, cash flow, net flow, financial results.*
Cuvinte-cheie: *active, decalaj, flux de numerar, flux net, rezultate financiare.*

INTRODUCERE

Desfășurarea activității economice a entității generează permanent mișcarea mijloacelor bănești. În situațiile financiare pentru reflectarea acestei mișcări se utilizează noțiunea de „flux de numerar”. În literatura de specialitate şi practica economică se mai utilizează şi alte noțiuni, ce desemnează același fenomen: fluxul de disponibilăți, de lichidități, de mijloace bănești etc.

Fluxurile de numerar reprezintă încasările (afluxurile) și plățile (retragerile) de mijloacelor bănești efectuate în pe parcursul perioadei de gestiune respective. Diferența dintre suma încasărilor și plăților constituie fluxul net de numerar [1]. Fluxul mijloacelor bănești servește drept indicator care exprimă capacitatea entității de a asigura necesarul mijloacelor bănești pentru a putea face față plăților curente și a dezvolta afacerea. Intrările de numerar sunt reflectate pe fiecare produs în parte, ori pe grupuri de produse. Circulația mijloacelor bănești între posturile bilanțului contabil nu se includ în fluxurile de mijloace bănești, deoarece o asemenea circulație constituie un element component al controlului și reglementării operațiunilor monetare ale întreprinderii și nu a activității

operaționale, de investiții și financiare (S.N.C.7 „Raportul privind fluxul mijloacelor bănești”, paragraful 12) [2].

În dependență de direcția de deplasare a numerarului, fluxul de numerar este de două tipuri, respectiv flux de numerar pozitiv și flux de numerar negativ. Fluxul pozitiv apare când încasările sunt superioare plăților, rezultând profitul. În schimb, fluxul de numerar negativ apare atunci când sunt înregistrate cheltuieli mai mari decât ceea ce produce firma sau când plățile sunt mai mari decât intrările. Din aceste situații rezultă pierdere, deci un cash flow negativ. Chiar dacă este o situație nedorită, este important de știut că un flux negativ se poate întâmplă în orice afacere ciclică. Însă, este necesar de acoperit într-o anumită perioadă. Scopul este ca la sfârșitul perioadei să se înregistreze un flux net pozitiv.

În literatura de specialitate, cele mai cunoscute sunt două modele de formare a fluxului de mijloace bănești: metode directă și metoda indirectă (figura 1). Aceste două metode au diferite tehnici de formare, dar rapoartele privind fluxurile de numerar rezultate trebuie să reflecte invariabil intrările și ieșirile de numerar pe trei tipuri de activități: activitatea operațională, activitatea de investiții și activitatea financiară.

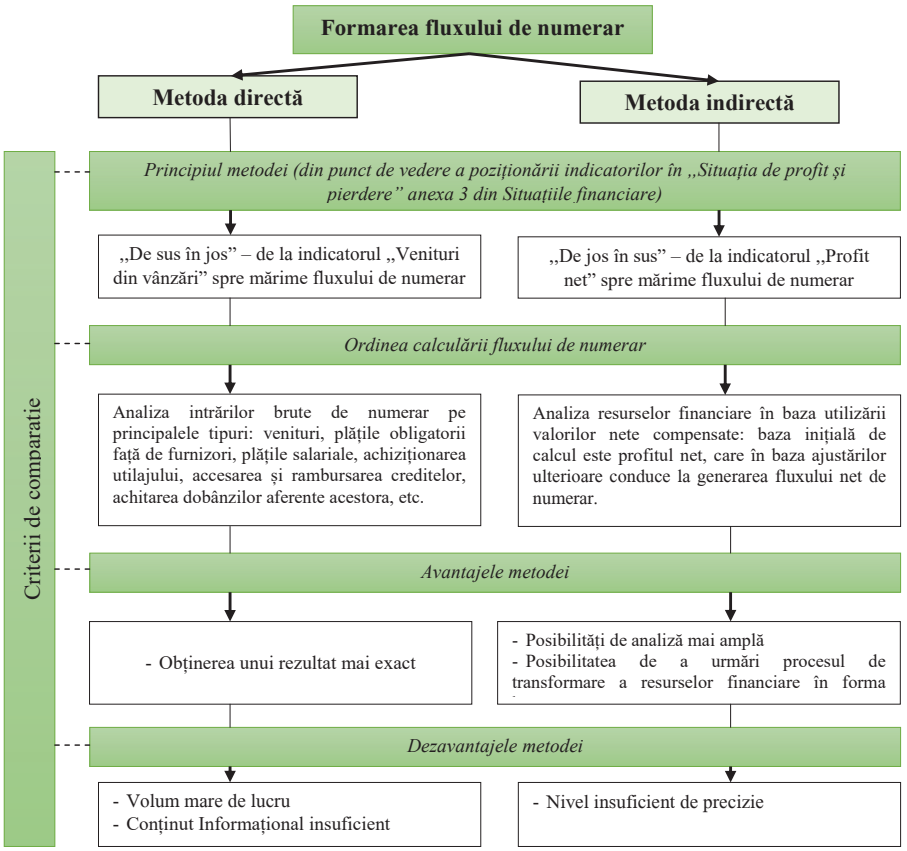

Figura 1. Principiile de formare a fluxurilor de numerar bazate pe metoda directă și metoda indirectă
Sursa: elaborat de autor

Formarea fluxurilor de mijloace bănești în baza metodei directe presupune analiza fluxului de numerar brut pe principalele tipuri de activități economico – financiare a entității.

Analiza fluxurilor de numerar ocupă un loc de bază în sistemul de analiză a situației financiare a entității, ceea ce permite de evaluat eficiența gestiunii fluxurilor de numerar la entitate și dacă acesta este capabil la un moment dat să gestioneze suma necesară de surse bănești. Astfel, absența rezervei minime de numerar necesar poate atesta atât iraționalitatea utilizării lui cât şi dificultățile financiare. Existența surplusului de numerar la entitate poate semnifica că în viitorul apropiat entitatea va suporta pierderi, sau se promovează o politică monetară incorectă (de exemplu, plasarea nefavorabilă a fondurilor, ce nu permite obținerea de venituri suplimentare din activitățile financiare, pe care întreprinderea a contat) [3].

În condițiile economiei de piață, fluxurile de numerar la entitate sunt resursa cea mai limitată, gestiunea corectă a cărora asigură stabilitatea rezultatelor financiare a entității. Din acest motiv este necesar să se acorde o atenție deosebită problemelor de analiză a fluxurilor de numerar care influențează rezultatele economice și financiare a firmei.

MATERIALE ȘI METODE

În vederea elaborării lucrării a fost studiată literatura de specialitate, rezultatele cercetărilor științifice a autorilor din domeniu, datele din situațiile financiare, rapoartele statistice, raportul privind fluxul mijloacelor bănești a „Sadac - Agro” SRL și rezultatele propriilor cercetări.

În baza datelor acumulate s-au efectuat calcule în vederea aprecierii evoluției fluxurilor de numerar, analizei separate a structurii încasărilor și plăților mijloacelor bănești în entitate, determinării influenței factorilor asupra fluxului net de mijloace bănești precum și analizei fluxurilor mijloacelor bănești și a concordanței acestora cu rezultatele financiare. În vederea interpretării datelor acumulate şi a rezultatelor calculelor efectuate s-a aplicat metoda analitică de calcul, metoda tabelară şi metoda grafică. Pentru a prezenta rezultatele obținute s-a aplicat metoda narativă, metoda de analiză și sinteză, observația științifică, comparația, metoda experților și metoda analogiilor. Pentru a formula concluziile s-au utilizat: metoda inducției, deducției și raționamentul.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

La etapa inițială a analizei s-au studiat modificările survenite în mărimile absolute şi relative ale fluxurilor de numerar în comparație cu perioada precedentă la entitate. Aprecierea informațiilor obținute se efectuează pornind de considerentele: desfășurarea reușită a activității operaționale trebuie să genereze fluxul net pozitiv; menținerea și dezvoltarea potențialului economic al entității condiționează flux net negativ din activitatea de investiții; fluxurile pozitive din activitatea operațională şi cea financiară (în caz de necesitate) trebuie să compenseze fluxul negativ din activitatea de investiții. Nerespecta-

rea primei şi ultimei condiții provoacă reducerea soldului mijloacelor băneşti şi insolvabilitatea entității. Neglijarea celui de-al doilea aspect determină reducerea potențialului întreprinderii în perspectivă.

Aprecierea generală a fluxurilor mijloacelor băneşti la „Sadac - Agro” SRL, în baza datelor din Raportul privind fluxul de numerar pentru perioada 2021-2023 este prezentată în figura 2.

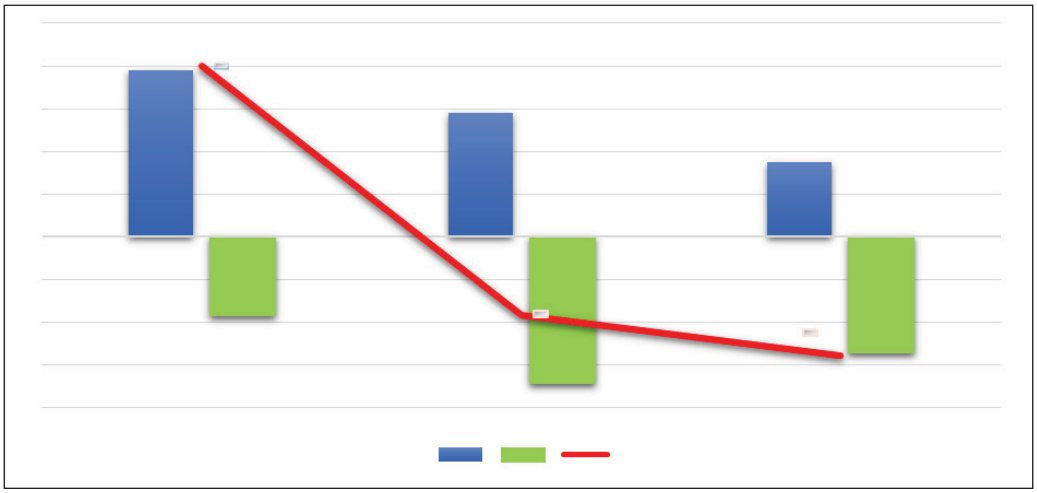

Figura 2. Evoluția fluxurilor de numerar în entitatea „Sadac - Agro” SRL
Sursa: elaborat de autor în baza [4].

Datele prezentate în figura 2 atestă existența tendințelor negative în situația cu fluxurile de numerar. În primul rând, atrage atenția apariția fluxului net total negativ începând cu anul 2022. Dacă în anul 2021 „Sadac - Agro” SRL în urma activității operaționale a reușit să genereze fluxul net pozitiv în sumă de 3890 mii lei, atunci în anul 2023 a constituit 1745 mii lei, în diminuare cu 2145 mii lei sau cu 55,14 %.

Din datele figurii rezultă, de asemenea, că entitatea nu utilizează mijloacele băneşti încasate pentru procurarea mijloacelor fixe, fapt atestat prin lipsa fluxului de numerar din activitatea de investiții. Lipsa de atenție cuvenită față de acest aspect poate crea dificultăți în procesul desfășurării activității operaționale din insuficiența potențialului tehnic. Fluxul net negativ provenit din activitatea financiară în întreaga perioadă de analiză 2021-2023 diminuează pe deplin efectul pozitiv obținut din activitatea operațională. În consecință, la „Sadac - Agro” SRL în anii 2022 și 2023 s-a constatat depășirea plăților băneşti asupra încasărilor în sumă totală de 530 mii lei, și respectiv, 954 mii lei.

La următoarea etapă s-a analizat conexiunea dintre rezultatele financiare obținute şi fluxurile de numerar generate în cadrul întreprinderii. În baza acestei analize se poate identifica motivul din care în condițiile majorării profitului, soldul mijloacelor băneşti disponibile scade.

Pentru studierea acestui aspect al activității întreprinderii pot fi calculate abaterile absolute şi/sau relative ale fluxurilor de numerar de la rezultatele financiare. Aprecierea rezultatelor obținute se efectuează în comparație cu situația optimă: o dată cu creșterea stabilă a profitului este necesar să aibă loc şi o nu mai puțin intensă creștere a afluxului net pozitiv.

În cele ce urmează se va analiza concordanța dintre rezultatele financiare obținute şi fluxurile de numerar generate în cadrul activității economice a entității.

Tabelul 1. Analiza corelației dintre rezultatele financiare și fluxul de numerar În„Sadac - Agro" SRL

Indicatorul	Perioada	Tipuri de activități		
		Activitatea operațională	Activitatea financiară	Total
Rezultatul financiar	**2021**	9912	184	9981
Flux net		3890	-1832	2058
Rezultatul financiar	**2022**	12939	-251	9677
Flux net		2895	-3425	-530
Rezultatul financiar	**2023**	-345	1966	1052
Flux net		1745	-2699	-954
Abaterea fluxului net față de rezultatul financiar, (±)	**2021**	**-6022**	**-2016**	**-7923**
	2022	**-10044**	**-3174**	**-10207**
	2023	**+2090**	**-4665**	**-2009**

Sursa: elaborat de autor în baza [4, 5].

Din datele tabelului 1 rezultă că entitatea analizată în anul de gestiune 2023 a obținut profit până la impozitare în suma totală de 1052 mii lei. Totodată, s-a format fluxul net negativ de numerar în mărime de 954 mii lei, în urma căruia a scăzut considerabil soldul disponibilităților. Astfel, se constată decalajul dintre rezultatele financiare obţinute şi fluxul mijloacelor băneşti. În sumă absolută acest decalaj alcătuieşte 2009 mii lei [-954-1052]. Concluzia formulată este valabilă pentru poate tipurile de activităţi în decursul perioadei 2021-2023 şi impune dezvăluirea cauzelor respective privind neconcordanța indicatorilor financiari examinați.

Existenţa devierilor considerabile dintre dinamica rezultatelor financiare obţinute şi evoluţia fluxurilor de numerar poate fi efectul diverselor cauze cu caracter obiectiv şi subiectiv. Pentru identificarea acestor cauze se aplică metoda întocmirii Raportului privind fluxul de numerar potrivit metodei indirecte.

Vom examina unii factorii principali ce pot condiționa abaterea fluxului net de la rezultatul financiar obținut. În primul rând, la compararea indicatorilor financiari examinați, din mărimea rezultatului financiar este necesar de scăzut suma cheltuielilor (economiilor) privind impozitul pe venit pentru obținerea profitului net. Acest profit în continuare este supus unui şir de corectări (ajustări) care în sine, reprezintă cauzele (factorii) decalajului dintre doi indicatori financiari examinaţi. O a doua etapă este cal-

cularea amortizării imobilizărilor corporale, uzurii mijloacelor fixe, epuizării resurselor naturale diminuează suma profitului, dar nu generează retragerea mijloacelor băneşti. Cu alte cuvinte, efectuarea acestor operațiuni nemonetare duce la apariţia decalajului, adică condiționează depășirea fluxului net asupra profitului obținut. Din aceste considerente, pentru racordarea rezultatului financiar la fluxul net, suma amortizării, uzurii şi epuizării activelor imobilizate se adună la mărimea profitului net. Etapa a treia presupune aprecierea influenței stocurilor de mărfuri şi materiale, care inevitabil, generează retragerea mijloacelor băneşti, dar mărimea rezultatului financiar, în alte condiţii egale, nu se modifică. Deci, majorarea stocurilor condiționează depășirea rezultatului financiar asupra fluxului net de mijloace băneşti şi invers, la diminuarea stocurilor fluxul net depășește profitul. Acest fapt argumentează scăderea sumei majorării şi adunarea diminuării stocurilor la suma rezultatului financiar pentru transformarea acestuia în fluxul net.

Decalajul dintre mărimea profitului şi mişcarea mijloacelor băneşti apare şi în rezultatul modificării datoriilor curente. În particular, dacă cresc datoriile privind facturile comerciale, aceasta înseamnă că achiziţiile depăşesc plăţile furnizorilor, ceea ce va condiționa devansarea fluxului net în comparație cu mărimea rezultatului financiar. Din aceste considerente, pentru transformarea profitului în fluxul net, la mărimea rezultatului financiar se adună majorarea şi se scade micşorarea datoriilor curente.

Încasarea creditelor şi împrumuturilor ca şi rambursarea acestora condiționează afluxurile, şi respectiv, retragerile mijloacelor băneşti. Totodată, efectuarea acestor operaţiuni economice nu influenţează nemijlocit asupra rezultatului fnanciar-contabil. Prin urmare, se formează decalajul dintre profitul obţinut şi fluxul net de mijloace băneşti. Ulterior urmează sumarea încasărilor sub formă de credite şi reducerea plăţilor băneşti privind creditele şi împrumuturile din suma rezultatului financiar în cadrul transformării acestuia în fluxul net.

Plata dividendelor se tratează ca activitatea financiară la întocmirea Raportului privind fluxul mijloacelor băneşti şi, totodată, nu se ia în consideraţie la alcătuirea Raportului privind rezultatele financiare. Urmare a plăţii dividendelor, rezultatul financiar va depăşi în alte condiţii egale fluxul net. Deci, suma dividendelor plătite trebuie adunată la suma rezultatului financiar pentru transformarea acestuia în fluxul net.

În continuare se va efectua analiza cauzelor principale ale decalajului dintre rezultatele financiare obţinute şi fluxurile mijloacelor băneşti generate în cadrul activităţii economice a „Sadac - Agro” SRL în perioada anilor 2021-2023.

Tabelul 2. Factorii de influență asupra decalajului dintre rezultatele financiare și fluxul net de numerar

Indicatorii	2021	2022	2023
Profitul până la impozitare	+9981	+9677	+1052
Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	-835	-1032	-
Profit net	+9147	+8644	+1052
Rezultatul din operațiuni cu active imobilizate și excepționale	-115	-3012	-569

Modificarea activelor circulante	+6704	+3856	-7954
Modificarea datoriilor curente	+3248	-242	-12
Încasarea creditelor	+4890	+4000	+4950
Rambursarea creditelor	-6722	-5545	-3966
Plata dividendelor	0	-1880	-3683
Alți factori	-24240	-14996	8176
Flux net total	2058	-530	-954

Sursa: elaborat de autor în baza [4,5].

În baza datelor tabelului 2 se poate observa că decalajul existent în anul 2023 dintre fluxul net de mijloace băneşti şi rezultatul financiar obţinut a fost cauzat, în primul rând, de modificarea activelor circulante, ce a generat retragerea mijloacelor băneşti în sumă de 7954 mii lei.

CONCLUZII

În cadrul entității analizate s-a atestat decalajul dintre fluxul net de mijloace băneşti şi rezultatul financiar obţinut, cauzat în primul rând, de modificarea activelor circulante, ce a generat retragerea mijloacelor băneşti. În aceeaşi direcţie a acţionat rambursarea creditelor, diminuarea datoriilor curente, plata dividendelor şi cheltuielile impozitului pe venit, sub influenţa cărora decalajul total s-a majorat. Influenţa negativă a acestor factori a fost parţial diminuată cu încasările sub formă de credite şi a profitului. Acţiunea pozitivă a acestora și altor factori nu a permis întreprinderii să compenseze pe deplin devierea fluxului net de la rezultatul financiar obţinut. Situația atestată este una riscantă caracterizată de retragerea netă a mijloacelor băneşti din activitatea operaţională. Păstrarea şi în viitor a tendinţei de finanţare a activităţii operaţionale prin atragerea surselor împrumutate poate genera insolvabilitatea întreprinderii, indiferent de constatarea profitului în Raportul privind rezultatele financiare.

REFERINȚE

1. ȚIRIULINICOVA, N (coordonator). Analiza rapoartelor financiare. Chișinău: ACAP, 2011, 400p.
2. S.N.C.7 ,,Raportul privind fluxul mijloacelor bănești" https://www.contabilsef.md/ro-snc-7-raportul-privind-fluxul-mijloacelor-b-ne-ti-ru-7-en-43895/ [Accesat: 20.06.2024]
3. Nastase G. Gestiunea financiară a întreprinderii. Note de curs. În:https://file.ucdc.ro/cursuri/F_3_N39_Gestiunea_Financiara_a_Intreprinderii_Nastase_Gabriel.pdf [Accesat: 24.06.2024]
4. Situația fluxurilor de numerar a ,,Sadac - Agro" SRL pentru anii 2021, 2022, 2023
5. Situațiile financiare a ,,Sadac - Agro" SRL pentru anii 2021, 2022, 2023.